

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

PASVALIO KULTŪROS CENTRO FINANSINIO AUDITO ATASKAITA

2012 m. balandžio 2 d. Nr. A – 4
Pasvalys

IŽANGA

Finansinis auditas atliktas Savivaldybės kontrolieriaus 2011 m. birželio 2 d. pavedimu Nr. PA – 10. Auditą atliko savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė.

Audituojamas subjektas – Pasvalio kultūros centras (toliau – Kultūros centras), adresas – Vytauto Didžiojo a. 3, Pasvalys; juridinio asmens kodas – 190633921.

Audituojamu laikotarpiu Kultūros centrui vadovauja direktorė Danutė Breimelytė, vyriausiąja buhalterė dirba Danutė Teresė Bujevičienė.

Audito tikslas – įvertinti įstaigos vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą bei ekonomiškumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2011 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Audituojamas laikotarpis – 2011 metai.

Ši audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo ir dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto statistinių ataskaitų, dalis.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius ir kitas ataskaitas, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pateikiama audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Kultūros centro pagrindinės veiklos sritys pagal Pasvalio kultūros centro nuostatus¹ - kultūrinių renginių organizavimas, kultūros tradicijų puoselėjimas, meno propagavimas, gyventojų įtraukimas į kultūrinę veiklą.

Kultūros centro organizacinę struktūrą sudaro Pasvalio kultūros centras ir 22 teritoriniai skyriai.

Audito metu vertinome Kultūros centro 2011 metų metinių ataskaitų rinkinį: **metines finansines ataskaitas** – Finansinės būklės ataskaitą pagal 2011-12-31 (2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 2 priedas), Veiklos rezultatų ataskaitą pagal 2011-12-31 duomenis (3-iojo VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“ 1 priedas), Grynojo turto pokyčių ataskaitą pagal 2011-12-31 duomenis (4-ojo VSAFAS „Grynojo turto pokyčių ataskaita“ 1 priedas), Pinigų srautų ataskaitą pagal 2011-12-31 duomenis (5-ojo VSAFAS „Pinigų srautų ataskaita“ 2 priedas), 2011 m. finansinių ataskaitų aiškinamąjį raštą (6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“); **metines biudžeto vykdymo ataskaitas** – Įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti 2011-12-31 ataskaitą (forma Nr.1); Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011-12-31 ataskaitą (forma Nr. 2) (pagal tris programas); Mokėtinų ir gautinų sumų 2011-12-31 ataskaitą (forma Nr. 4).

Kultūros centrui 2011 metams buvo skirta² 1271,1 tūkst. Lt asignavimų, iš jų: 1246,4 tūkst. Lt – biudžeto asignavimai funkcijoms vykdyti; 24,7 tūkst. Lt – teikiamoms paslaugoms finansuoti. Darbo užmokesčiui skirta 800,2 tūkst. Lt, 5,0 tūkst. Lt - turtui įsigyti. Asignavimai tikslinti nebuvo. Iš administracijos direktoriaus rezervo skirta 10,0 tūkst. Lt Pajiešmenių pučiamųjų orkestrui paremti. Kultūros centras vykdė 3 programas: Savivaldybės biudžeto lėšų programą 8.2.1.6. „Kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos rėmimas“; 8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“ ir teikiamų paslaugų programą 8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“. Kultūros centro direktorius 2011 m. vasario 18 d. patvirtino sąmatas.

2011 metais Kultūros centrui iš Finansų skyriaus buvo pervesta 1264,4 tūkst. Lt Savivaldybės tarybos skirtų asignavimų. Nepervesta 16,7 tūkst. Lt planuotų asignavimų: 10,5 tūkst. Lt programai 8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“ finansuoti ir 6,2 tūkst. Lt – teikiamoms paslaugoms finansuoti.

¹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2007 m. liepos 11 d. sprendimas Nr. T1 -80 „Dėl Pasvalio kultūros centro nuostatų patvirtinimo“; 2008 m. gruodžio 5 d. sprendimas Nr. T1-234 „Dėl Savivaldybės tarybos 2007 m. liepos 11 d. sprendimo T1-80 „Dėl Pasvalio kultūros centro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo ir didžiausio leistino pareigybių (etatu) skaičiaus patvirtinimo“.

² Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. vasario 9 d. sprendimu Nr. T1 –16 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės 2011 metų biudžeto patvirtinimo“.

2011 metais Kultūros centras gavo 4,0 tūkst. Lt pavedimų lėšų iš rėmėjų, kurias panaudojo Miesto šventės organizavimui.

Kultūros centro 2011 metų biudžeto lėšų kasinių išlaidų struktūra pagal ekonominę klasifikaciją pateikta lentelėje:

<i>Išlaidų pavadinimas</i>	<i>Išlaidos iš Savivaldybės biudžeto lėšų</i>		<i>Išlaidos iš specialiosios programos lėšų</i>		<i>Iš viso išlaidų</i>	
	<i>tūkst. Lt</i>	<i>proc.</i>	<i>tūkst. Lt</i>	<i>proc.</i>	<i>tūkst. Lt</i>	<i>proc.</i>
Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidos	1048,1	84,1	0	0	1048,1	82,9
Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	196,9	15,8	18,5	100	214,4	17,0
iš jų:						
ryšių išlaidos	6,4			0	6,4	
transporto išlaidos	16,0			0	16,0	
komunalinės paslaugos	102,0			0	102,0	
Socialinės išmokos	0,9	0,1	0	0	0,9	0,1
Išlaidos turtui įsigyti	0	0	0	0	0	0
<i>Iš viso</i>	<i>1245,9</i>	<i>100</i>	<i>18,5</i>	<i>100</i>	<i>1264,4</i>	<i>100</i>

Įstaigos kreditinis įsiskolinimas 2011 m. sausio 1 d. – 49,5 tūkst. Lt, gruodžio 31 d. – 60,7 tūkst. Lt. Debetinės skolos 2011 metų pradžioje 5,8 tūkst. Lt, metų pabaigoje – skolų nėra.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus³.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškreipimų, o Savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir jais disponuojama teisėtai ir ekonomiškai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad audito metu buvo taikoma atranka ir nebuvo tikrinti visi (100 %) ūkiniai įvykiai, sudaryti sandoriai ir ūkinės operacijos.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1 proc. visų kasinių išlaidų (12,6 tūkst. Lt). Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, kuriame yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais teisingas;

- 1 proc. nuo gautų finansavimo sumų (12,5 tūkst. Lt). Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinių ataskaitų rinkinyje pateikti duomenys visais reikšmingais atžvilgiais teisingi.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;

³ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios procedūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas). Atlikus vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, nustatyta, kad dėl mažo įstaigos apskaitos darbuotojų skaičiaus nėra galimybės įdiegti vidaus kontrolės procedūrų, todėl nuspręsta atlikti savarankiškas audito procedūras;

- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Svarbiausiose audito srityse (ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, pajamų, darbo užmokesčio ir kitų sąnaudų, išlaidų apskaitos) sudarytos audito programos ir atliktos didelės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitinės ir kitas audito procedūras.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2011 metų veiklos plane buvo numatyta sisteminių tyrimų sritis – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas. Šioje sisteminių tyrimų srityje buvo atliktos audito procedūros.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

Šioje audito ataskaitoje vartojamos sąvokos: *VSAFAS* – viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas; *VSS* – viešojo sektoriaus subjektas.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo

1.1. Pagal Lietuvos Respublikos žemės įstatymo⁴ 15 straipsnio 1 dalies 1 punktą, Savivaldybės nuosavybėn neatlygintinai perduodami valstybinės žemės sklypai, kuriuose yra statiniai ir įrenginiai, savivaldybių įsigyti (įsigyjami) nuosavybėn pagal Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymą⁵ ir įstatymą „Dėl dalies valstybės turto priskyrimo ir perdavimo savivaldybių nuosavybėn“; o pagal to paties įstatymo 8 straipsnio 1 dalį, valstybinė žemė gali būti perduodama ir pagal panaudos sutartį laikinai neatlygintinai naudotis valstybės institucijoms, savivaldybėms, miškų urėdijoms, valstybinių rezervatų direkcijoms, valstybinių parkų direkcijoms, kitoms iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomoms įstaigoms.

Kultūros centras naudojasi valstybine žeme po Valakėlių, Ustukių kultūros namais, Dudoriaus klubo pastatu. Šie valstybinės žemės sklypai įstatymų nustatyta tvarka nėra suformuoti,

⁴ Žin., 1994, Nr. 34-620; 2004, Nr. 28-868 ; 2010, Nr. 72-3616.

todėl neįregistruoti Nekilnojamojo turto kadastre⁶, nesudarytos panaudos sutartys, neįregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir neapskaityti Kultūros centro apskaitos registruose.

Kultūros centras naudojasi valstybinės žemės sklypais, esančiais po trimis Kultūros centro patikėjimo teise valdomais pastatais, kurie įstatymų nustatyta tvarka nėra suformuoti, nesudarytos panaudos sutartys ir neįregistruoti Nekilnojamojo turto registre, neapskaityti Kultūros centro apskaitos registruose.

1.2. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad valstybei ir savivaldybei nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojamas viešuosiuose registruose, o Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad Nekilnojamojo turto registre registruojami pastatai, statiniai, žemės sklypai.

Kultūros centro apskaitos registruose apskaitytas negyvenamasis pastatas - Dudoriaus klubo pastatas, kuris neįregistruotas Nekilnojamojo turto registre.

Neįregistruodamas Nekilnojamojo turto registre patikėjimo teise valdomo ir naudojamo negyvenamojo pastato, Kultūros centras nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo ir Nekilnojamojo turto registro įstatymo nuostatų.

1.3. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 str. 2 d. 37 p. nustatyta, kad Savivaldybės taryba nustato kainas ir tarifus už Savivaldybės kontroliuojamų įmonių, Savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų teikiamas atlygintinas paslaugas.

Kultūros centras gauna veiklos pajamų už salių, transporto nuomą, už parduodamus bilietus diskotekose, kituose Centro ir jo skyrių organizuojamuose renginiuose. Už teikiamas paslaugas atsiskaitoma sutartinėmis kainomis. Per 2011 metus Kultūros centras surinko 13,8 tūkst. Lt veiklos pajamų.

Kultūros centro teikiamų paslaugų įkainiai Savivaldybės tarybos nepatvirtinti, nesivadovaujama Vietos savivaldos įstatymo 16 str. 2 d. 37 p. Mes negalime pasisakyti dėl Kultūros centro teikiamų paslaugų teisėtumo ir veiklos pajamų teisingumo.

Į šią problemą dėmesį atkreipėme 2006 metais atlikto finansinio audito metu, tačiau iki šiol į pastebėjimą neatsižvelgta.

⁵ Žin., 1998, Nr. 6-113.

⁶ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas, 2000-06-27 Nr. VIII-1764 (su vėlesniais pakeitimais), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas 1996-09-24 Nr. I-1539 (su vėlesniais pakeitimais).

1.4. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas⁷ reglamentuoja viešųjų pirkimų tvarką, šių pirkimų subjektų teises, pareigas ir atsakomybę, viešųjų pirkimų kontrolės ir ginčų sprendimo tvarką. Įstatymo 7, 19, 85 straipsniai numato pareigą kiekvienai perkančiajai organizacijai patvirtinti savo įstaigos supaprastintų viešųjų pirkimų taisykles ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jų patvirtinimo paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje; parengti ir patvirtinti planuojamų vykdyti einamaisiais biudžetiniais metais viešųjų pirkimų planus ir kasmet, ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos, o šiuos planus patikslinus – nedelsdama paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir savo tinklalapyje; paskirti pirkimų organizatorių ir (ar) pirkimų komisiją; kasmet Viešųjų pirkimų tarnybai raštu pateikti pirkimų ataskaitas ir kt.

Pasvalio kultūros centre nepatvirtintos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, neparengti 2011 ir 2012 metų viešųjų pirkimų planai, teisės aktų nustatyta tvarka nepaskirtas pirkimų organizatorius ir (ar) komisija, Viešųjų pirkimų tarnybai nepateikta 2011 metų pirkimų ataskaita.

Pasvalio kultūros centras, vykdydamas pirkimus, nesivadovauja Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu. Pirkimai vykdomi neskaidriai.

2. Dėl darbo teisinių santykių ir darbo užmokesčio

Kultūros centro darbuotojų darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka⁸ ir Kultūros ministro nustatytais Kultūros įstaigų darbuotojų tarnybiniais atlyginimais ir kitomis darbo apmokėjimo sąlygomis⁹. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbas apmokamas taikant koeficientus, kurių pagrindu imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta bazinė mėnesinė alga (bazinis valandinis atlygis).

Biudžetinės įstaigos darbuotojų darbo užmokestį sudaro:

- tarnybinis atlyginimas ar tarifinis atlygis (koeficientais), padaugintas iš bazinės mėnesinės algos dydžio;

- tarnybinio atlyginimo priedai;

- priemokos;

- vienkartinės piniginės išmokos, skirtos darbuotojams skatinti.

Visiems Kultūros centro darbuotojams darbo užmokestis mokamas iš Savivaldybės biudžeto programos 8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“.

⁷ Žin., 1996, Nr. 84-2000; 1999, Nr. 56-1809; 2006, Nr. 4-102; 2010, Nr. 25-1174; 2011, Nr. 2-36.

⁸ Žin., 1993, Nr. 28-655, 2005, Nr. 80-2904; 2008, Nr. 150-6101; 2009, Nr. 100-4185

⁹ Žin., 2009, Nr. 11-429; 2009, Nr. 111-4731.

Savivaldybės taryba Kultūros centrui nustatė didžiausią leistiną darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokesį iš Savivaldybės biudžeto, pareigybių(etatų) skaičių – 69,5¹⁰. Direktorius įsakymu patvirtino¹¹ Kultūros centro 2011 metų pareigybių sąrašą. 2011 metais neužimti 3 etatai.

2011 metais darbo užmokesčio apskaičiuota 809,2 tūkst. Lt., iš jų priedams ir piemokoms – 9,8 tūkst. Lt. Be to, per 2011 metus išmokėta 1,6 tūkst. Lt išeitinių išmokų ir 0,9 tūkst. Lt ligos pašalpų už pirmas dvi laikino nedarbingumo dienas.

2.1. Lietuvos Respublikos darbo kodekso¹² 95 straipsnio 1 dalimi nustatyta, kad kiekvienoje darbo sutartyje šalys privalo sulygti dėl būtinųjų darbo sutarties sąlygų: darbuotojo darbovietės (įmonės, įstaigos, organizacijos, struktūrinio padalinio ir kt.) ir darbo funkcijų, t. y. dėl tam tikros profesijos, specialybės, kvalifikacijos darbo arba tam tikrų pareigų. Pasikeitus bent vienai būtinųjų darbo sutarties sąlygų turi būti padaromi pakeitimai darbo sutartyse.

Darbo sutarčių registravimo tvarką reglamentuoja Darbo sutarčių registravimo taisyklės¹³. Taisyklės nustato, kad Darbo sutarčių registravimo žurnale turi būti registruojamos ne tik darbo sutartys, bet ir darbo sutarties sąlygų, nurodytų Lietuvos Respublikos darbo kodekso 95 straipsnio 1–3 dalyse, pakeitimai (pakeitimai įrašomi pakeitus bent vieną iš šių sąlygų); pasikeitus įmonės pavaldumui, steigėjui ar pavadinimui, registravimo žurnale įrašomas naujas įmonės pavadinimas.

2005 metais Pasvalio kultūros namų pavadinimas buvo pakeistas į Pasvalio kultūros centrą¹⁴. Su darbuotojais sudarytose darbo sutartyse pakeitimai dėl darbovietės pavadinimo pasikeitimo nepadaryti, nepadarytos atžymos Darbo sutarčių registravimo žurnale.

Darbo sutartys tvarkomos aplaidžiai. Su darbuotojais sudarytose darbo sutartyse nustatyta daug netikslumų, apie pasikeitusias darbo sąlygas nedaromos atžymos Darbo sutarčių registre. Darbo sutartys pildomos netvarkingai, prie jau nustatytų darbo sutarties sąlygų vėliau daromi neaptarti prirašymai, papildymai, pataisymai. Nesilaikoma būtinųjų darbo sutarties sąlygų keitimo tvarkos.

¹⁰ 2008 m. gruodžio 5 d. sprendimas Nr. T1-234 „Dėl Savivaldybės tarybos 2007 m. liepos 11 d. sprendimo T1-80 „Dėl Pasvalio kultūros centro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo ir didžiausio leistino pareigybių (etatų) skaičiaus patvirtinimo“

¹¹ Kultūros centro direktoriaus 2010 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. P-32.

¹² Žin., 2002, Nr. 64-2569; 2008, Nr. 63-2375; Nr. 87-3469

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 24 d. nutarimas Nr. 503 „Darbo sutarčių registravimo taisyklių, darbuotojo tapatybę patvirtinančio dokumento išdavimo, nešiojimo ir pateikimo kontroliuojančioms institucijoms tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 40-1822; 2006, Nr. 102-3948).

¹⁴ Pasvalio rajono savivaldybės 2005 m. spalio 26 d. sprendimo Nr. T1-274 „Dėl Pasvalio kultūros namų pavadinimo pakeitimo ir nuostatų tvirtinimo“ 1 punktas.

Pasikeitus darbo sutarties sąlygoms, nepadaryti pakeitimai darbo sutartyse teisės aktų nustatyta tvarka, nesivadovaujama Darbo kodekso nuostatomis. Pildant Darbo sutarčių registravimo žurnalą nesivadovaujama Darbo sutarčių registravimo taisyklėmis.

Pažymime, kad audito metu darbo sutartys buvo patikslintos.

2.2. Vadovaujantis Darbo kodekso 193 straipsniu, už viršvalandinį darbą ir darbą naktį mokama ne mažiau kaip pusantro darbuotojo darbo užmokesčio. 194 straipsniu nustatyta, kad už darbą poilsio arba švenčių dieną, jeigu jis nenumatytas pagal grafiką, mokama ne mažesnis kaip dvigubas jam nustatytas darbo užmokestis, arba darbuotojo pageidavimu kompensuojama suteikiant darbuotojui per mėnesį kitą poilsio dieną arba tą dieną pridedant prie kasmetinių atostogų ir mokant už tas dienas darbuotojui jo vidutinį darbo užmokestį.

Vadovaujantis Darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos aprašo¹⁵ nuostatomis, darbo laiko apskaitos žiniaraštyje nurodomas faktiškai dirbtas laikas, kurį sudaro kasdieninis darbo laikas ir viršvalandžiai.

2.2.1. Pagal autobuso VOLVO B9M kelionės lapus nustatyta, kad vairuotojas 2011 metais dirbo poilsio dienomis (pvz.: sausio 9 d. (sekmadienis) ir kovo 6 d. (sekmadienis) važiavo į Vilnių; sausio 29 d. (šeštadienis) – į Biržus; vasario 12 d. (šeštadienis) – į Palangą; kovo 26 d. (šeštadienis) – į Jonavą; kovo 27 d. (sekmadienis) – į Rygą ir t.t.). Darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose vairuotojo dirbtas laikas poilsio dienomis nepažymėtas, neapskaičiuotas darbo užmokestis už darbą poilsio dienomis Darbo kodekso nustatyta tvarka. Be to, transporto priemonės išvykimai už rajono ribų ir vairuotojo darbas poilsio dienomis neįforminama direktoriaus įsakymais ar kitais vidaus tvarkomaisiais dokumentais.

2.2.2. Administratoriai, kultūros specialistai organizuota renginius po darbo, poilsio ir švenčių dienomis, tačiau darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose faktiškai dirbtas laikas po darbo, poilsio ar švenčių dienomis nepažymėtas.

Kultūros centre darbuotojų darbo laiko apskaita tvarkoma aplaidžiai, nesivadovaujama Darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos aprašo nuostatomis. Darbuotojams už darbą poilsio, švenčių dienomis ir dirbant viršvalandžius nekompensuojama Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

Atkreipiame dėmesį, kad audito metu¹⁶ Kultūros centro vadovybę informavome apie darbo laiko apskaitos klaidas ir neatitikimus, darbo užmokesčio išlaidų srities vidaus kontrolės trūkumus ir dėl to galimą riziką, tačiau Kultūros centras dėl to nesiėmė priemonių ir pažeidimų neištaisė.

2.3. Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos¹⁷ 5.1., 5.2. punktais suteikta biudžetinių įstaigų vadovams teisė nustatyti vadovo pavaduotojams ir kitiems darbuotojams priedus už aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų (užduočių) vykdymą, priemokas už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) arba rašytiniu darbuotojo sutikimu – papildomų darbų vykdymą (jeigu nesudaroma papildoma darbo sutartis), nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

2.3.1. Direktoriaus pavaduotojui nustatytas 7,2 proc. dydžio personalinis priedas¹⁸ nuo 2009-10-01 iki 2011-12-31 už vadovavimą šokio teatrui „TANGO End“. 2010 - 2011 metais direktoriaus pavaduotojui priedas buvo mokamas neteisėtai. Per 2011 metus direktoriaus pavaduotojui priskaičiuota 1649,41 Lt priedo ir 511,31 Lt VSD įmokų.

2.3.2. 2006 m. rugsėjo 1 d. su darbuotoju sudaryta darbo sutartis Nr.110 dėl rūbininko darbo. Darbo dienos (savaitės) trukmė darbo sutartyje nenurodyta. Nustatytas darbo užmokestis – 4 Lt/val. 2011 metų darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose duomenų apie darbuotojo darbą rūbininku nėra, nors darbo sutartis nenutraukta. Direktoriaus įsakymais¹⁹ šiam darbuotojui, Kultūros centre dirbančiam buhalteriu, skirtos 7,64, 12,87 ir 11,06 procento priemokos nuo buhalterio atlyginimo už papildomai atliktus darbus rūbinėje spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiais.

2.3.3. Direktoriaus įsakymais²⁰ skirtos nuo 7,64 iki 35,2 proc. dydžio priemokos Kultūros centro darbuotojams už papildomai atliktus darbus rūbinėje, 2011 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. P-12 skirtos 10,93 ir 11,11 proc. dydžio priemokos už seminaro pravedimą birželio 8, 9, 10 d. Papildomų darbų apimtys direktoriaus įsakymais nenustatytos, darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nenurodytos.

Kultūros centre skiriant priemokas darbuotojams nesivadovaujama Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka.

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 27 d. nutarimas Nr. 78 „Dėl darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinės formos ir jo pildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 105-3881).

¹⁶ Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2011 m. gruodžio 14 d. raštas Nr. SS – 64 „Dėl audito metu nustatytų klaidų ir neatitikimų“.

¹⁷ Žin., 1993, Nr. 28-655, 2005, Nr. 80-2904; 2008, Nr. 150-6101; 2009, Nr. 100-4185

¹⁸ Pasvalio kultūros centro direktoriaus 2009-09-29 įsakymas Nr. P-50

¹⁹ Direktoriaus įsakymai 2011 m. spalio 25 d. Nr. P-23, 2011-11-30 Nr. P-25, 2011-12-30 Nr. P-26.

²⁰ Direktoriaus įsakymai 2011 m. sausio 31 d. Nr. P-2; 2011 m. vasario 28 d. Nr. P-5; 2011 m. kovo 31 d. Nr. P-7; 2011 m. balandžio 29 d. Nr. P-9.

2.4. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbas apmokamas taikant koeficientus, kurių pagrindu imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta bazinė mėnesinė alga (bazinis valandinis atlygis)²¹.

Kultūros centre pagal nustatytus koeficientus apskaičiuotas tarnybinis atlyginimas darbuotojams suapvalinamas iki sveiko skaičiaus (Lt) taikant bendras skaičių apvalinimo taisykles. Teisės aktai nenumato darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybinio atlyginimo apvalinimo.

Kultūros centre darbuotojams darbo užmokestis apskaičiuojamas netiksliai, kadangi tarnybinis atlyginimas suapvalinamas iki sveiko skaičiaus.

2.5. Darbo kodekso 201 straipsniu nustatyta, kad darbo užmokestis mokamas ne rečiau kaip du kartus per mėnesį, o jeigu yra darbuotojo raštiškas prašymas, - kartą per mėnesį. Konkretūs darbo užmokesčio mokėjimo terminai, vieta ir tvarka nustatomi kolektyvinėse arba darbo sutartyse.

Kultūros centro darbuotojų darbo sutartyse nustatyta, kad darbo užmokestis mokamas du kartus per mėnesį – mėnesio 17 d. ir kito mėnesio 2 d.

Buhalteriu ir personalo inspektoriui darbo užmokestis 2011 metais buvo mokamas tris ir net keturis kartus per mėnesį. Šiems darbuotojams, pažeidžiant Darbo kodekso nuostatas ir darbo sutarties sąlygas, darbo užmokestis buvo išmokamas dar nesibaigus mėnesiui (2011 m. sausio 26 d.; vasario 25 d.; balandžio 27 d.; gegužės 26 d.; birželio 28 d.; liepos 25 d.; rugpjūčio 29 d.; rugsėjo 29 d.). Minėtiems darbuotojams avansas išmokamas beveik tuo pačiu metu, kai kitiems darbuotojams išmokamas darbo užmokestis už praėjusį mėnesį (darbuotojams - 2011 m. sausio 5 d. darbo užmokestis už 2010 m. gruodžio mėn, o buhalteriu ir personalo inspektoriui sausio 5 d. išmokama po 300,00 Lt avanso už sausio mėn; balandžio 4 d. darbuotojams darbo užmokestis už kovo mėn., o minėtiems dviems darbuotojams balandžio 8 d. - avansas už balandžio mėn.; liepos 7 d. darbo užmokestis darbuotojams už birželio mėn; o buhalteriu liepos 8 d. - 400,00 Lt avansas už liepos mėn. ir t.t.).

Kultūros centre, išmokant darbo užmokestį darbuotojams, nesilaikoma Darbo kodekso ir darbo sutartyse sulygtų nuostatų, pažeidžiama finansinė drausmė.

²¹ Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos 1 p. (Žin., 1993, Nr. 28-655, 2005, Nr. 80-2904; 2008, Nr. 150-6101; 2009, Nr. 100-4185)

3. Dėl buhalterinės apskaitos

3.1. Buhalterinės apskaitos įstatymo²² 14 straipsnio 1 dalimi įstaigos vadovas įpareigotas patvirtinti asmenų, kurie turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, sąrašą ir jų parašų pavyzdžius.

Kultūros centro vadovas nepatvirtino asmenų, turinčių teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, sąrašo ir jų parašų pavyzdžių.

3.2. LR Buhalterinės apskaitos įstatymo 9 straipsnis įpareigoja subjekto vadovą patvirtinti apskaitos politiką ir ją įgyvendinti. Apskaitos politika – apskaitos principai, apskaitos metodai ir taisyklės, skirti ūkio subjekto apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms sudaryti.

Direktorius 2009 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 6-V patvirtinta Kultūros centro apskaitos politika. 1-ojo VSAFAS 39 punktas reikalauja, kad subjektas apskaitos politikoje nustatytų apskaitoje taikytiną reikšmingumo kriterijų, kuris nenustatytas; neapibūdinta taikoma apskaitos sistema; nedetalizuota atsargų (automobilio padangų, akumuliatorių, kitų atsarginių dalių) apskaita ir nurašymo tvarka; ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaitos, nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimo tvarka; gauto ir perduoto pagal panaudos ir nuomos sutartis tvarka ir kt.

Kultūros centro apskaitos politika nėra išsamiai, nepilnai aptarti apskaitos principai, metodai ir taisyklės, nenustatytas taikytinas reikšmingumo kriterijus.

3.3. Buhalterinės apskaitos įstatymo 16 straipsniu nustatyta, kad ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys registruojami apskaitos registruose. Apskaitos registrų formą, turinį ir skaičių pasitvirtina ūkio subjektas pagal savo poreikius. Apskaitos registruose ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai registruojami pagal apskaitos dokumentus chronologine, sistetine, chronologine-sistetine arba kita tvarka. Apskaitos registrą pasirašo jį sudaręs asmuo. Apskaitos registrai gali būti rašomi ranka arba techninėmis priemonėmis. Apskaitos duomenis kompiuterinėse laikmenose galima saugoti tik tuo atveju, kai yra atspausdinti apskaitos registrai. Pasibaigus finansiniams metams, apskaitos registrai susiuvami (įrišami), jų lapai sunumeruojami, paskutiniame lape nurodomas lapų skaičius.

Finansinės ataskaitos sudaromos pagal sąskaitų duomenis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir VSAFAS nustatyta tvarka.

²² Žin., 2001, Nr. 99-3515; 2010, Nr. 41-1944.

Kultūros centro direktoriaus 2009 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 11-V patvirtintas apskaitos registrų sąrašas (be pavadinimų, tik su numeriais) ir formos, tačiau nepatvirtintas ir nevedamas registras kasos apskaitai, nepatvirtintas vedamas apskaitos registras veiklos pajamų bankui (M/O Nr.3).

Apskaitos registrai tvarkomi ne kas mėnesį, bet kas ketvirtį. Didžioji dalis registrų nepasirašyti, su pataisymais ir pribraukti, nesunumeruoti ir nesusegti.

Buhalterinė apskaita Kultūros centre tvarkoma aplaidžiai: nevedama analitinė darbuotojų darbo užmokesčio apskaita; apskaitos registrai sudaromi nesilaikant periodiškumo principo, jie nesukomplektuoti nustatyta tvarka, didžioji dalis jų nepasirašyti, pribraukti. Kasos apskaitai registras nepatvirtintas ir nevedamas, o veiklos pajamų apskaita banke tvarkoma nepatvirtintos formos registre.

3.4. Buhalterinės apskaitos įstatymo 19 straipsnis įpareigoja įstaigos vadovą nustatyti apskaitos dokumentų ir apskaitos registrų saugojimo tvarką iki finansinių ataskaitų patvirtinimo ir patvirtinus finansines ataskaitas.

Kultūros centre nepatvirtintos apskaitos dokumentų ir apskaitos registrų saugojimo iki finansinių ataskaitų patvirtinimo ir patvirtinus finansines ataskaitas tvarkos, nesivadovaujama Buhalterinės apskaitos įstatymo 19 straipsnio nuostatomis.

3.5. Kaip jau buvo minėta anksčiau, Kultūros centre nevedama darbuotojų analitinė darbo užmokesčio apskaita, t.y. atlyginimų kortelės. Pagal darbo užmokesčio apskaitos žiniaraščius (be numerių ir nepasirašyti įstaigos vadovo) per 2011 metus darbuotojams priskaičiuota 809213,86 Lt su darbo santykiais susijusių išmokų ir 2554,14 Lt darbdavio socialinių išmokų (954,14 Lt ligos pašalpos už pirmas dvi nedarbingumo dienas, 1600 Lt išeitinė išmoka). Memorialinio orderio Nr. 5 „Priskaičiuoto darbo užmokesčio suvestinė“ duomenimis per 2011 metus priskaičiuota 811098,13 Lt darbo užmokesčio ir 954,14 Lt darbdavio socialinių išmokų. Bendra priskaitymų suma memorialinio orderio Nr. 5 duomenimis – 812052,27 Lt, t.y. 284,27 Lt didesnė, negu darbo užmokesčio apskaitos žiniaraščiuose.

Apskaitos registre Didžioji knyga priskaičiuoto darbo užmokesčio suma (sąnaudos D 8701001) – 811098,13 Lt, sumažinta (sąnaudos K 8701001) 1327,70 Lt. Sumažinimo priežastys nepaaiškintos.

Apskaitos registre Didžioji knyga priskaičiuota nedarbingumo pašalpų suma (sąnaudos D 8701201) 954,14 Lt sumažintos (sąnaudos K 8701201) 54,15 Lt. Sumažinimo priežastys nepaaiškintos.

Kultūros centre darbuotojams priskaičiuotų išmokų 2011 metais duomenys apskaitos registruose (memorialinis orderis Nr. 5 ir Didžioji knyga) neteisingi. Apskaitos registre memorialinis orderis Nr. 5 „Priskaičiuoto darbo užmokesčio suvestinė“ priskaičiuotų išmokų darbuotojams parodyta 284,27 Lt daugiau, negu apskaičiuota darbo užmokesčio apskaitos žiniaraščiuose.

3.6. 12 –ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“²³ 14 punktu nustatyta, kad kai keli turto vienetai negali vieni funkcionuoti be kitų, jie apskaitoje privalo būti sujungiami ir registruojami kaip vienas ilgalaikio materialiojo turto vienetas.

Kultūros centre kaip savarankiški ilgalaikio turto vienetai apskaityti: monitorius SAMPO (inv. Nr.014043), kurio įsigijimo savikaina – 1070 Lt; plastikinės durys (inv. Nr.0160031), įsigijimo savikaina - 2533 Lt, kurie neatitinka ilgalaikio materialiojo turto vieneto kriterijų.

12 –ojo VSAFAS 72 ir 73 punktais nustata kaip turi būti grupuojamas ilgalaikis materialusis turtas. Turto grupei „Mašinos ir įrenginiai“ priskiriamos gamybos mašinos ir įrenginiai, ginkluotė ir karinė technika, medicinos įranga ir kitas panašus ilgalaikis materialusis turtas.

Kultūros centre turto grupei „Mašinos ir įrengimai“ priskirti būgnų komplektas (inv. Nr. 0160138), CD grotuvas (inv. Nr. 0160232), bosinė gitara (inv. Nr. 0160233), prezidiumo stalas (inv. Nr. 0160308), video grotuvas (inv. Nr. 0160200), akordeonas VOLTMEISTER (inv. Nr. 0160205), akordeonas (inv. Nr. 0160331), pianinas BELORUS (inv. Nr. 0160117), du elektriniai muzikos instrumentai (inv. Nr. 0160118 ir 0160119), keturios sekcijos Vilnius (inv. Nr. 0160095, 0160067, 0160068, 0160069), pianinas „Geer“ (inv. Nr. 016002), rojalis Estonija (inv. Nr. 016004) ir t.t.

Turto grupei „Transporto priemonės“ priskiriami lengvieji, krovininiai automobiliai, autobusai ir kitos transporto motorinės priemonės, skirtos žmonėms vežti.

Kultūros centre šiai turto grupei priskirtas tachografas (inv. Nr.0150006), kurio įsigijimo savikaina 1869 Lt.

Kultūros centre apskaitant ir grupuojant ilgalaikį materialųjį turtą nesilaikoma 12 –ojo VSAFAS reikalavimų.

3.7. 12 –ojo VSAFAS 60 punktu nustatyta, kad viešojo sektoriaus subjektas turi pasitvirtinti kiekvieno ilgalaikio materialiojo turto vieneto naudingo tarnavimo laiką pagal Vyriausybės

nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo minimalius ir maksimalius ekonominius normatyvus. Šio standarto 45 ir 53 punktais nustatyta, kad ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė turi būti nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Kiekvieną mėnesį nusidėvėjimo suma turi būti pripažįstama nusidėvėjimo sąnaudomis.

13 –ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“²⁴ 42, 44, 46 punktais analogiškai reikalavimai nustatyti ir nematerialiojo turto apskaitai.

Kultūros centre ilgalaikio materialiojo turto vienetų naudingo tarnavimo laikas nepatvirtintas. 2011 metais apskaičiuota ir į sąnaudas nurašyta nematerialiojo turto amortizacijos - 3216,25 Lt , ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo – 29614,90 Lt. Audito metu nebuvo pateikti ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimo žiniaraščiai, ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto analitinės apskaitos kortelės ir ilgalaikio turto sąrašas 2011 m. gruodžio 31 d.

Apskaitos registre „Didžioji knyga“ sukauptas ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas ir nematerialiojo turto amortizacija 2011 m. sausio 1 d. ir 2011 m. gruodžio 31 d. neapskaitytas.

Mes negalime pasisakyti dėl Kultūros centro 2011 metais apskaičiuoto ir į sąnaudas nurašyto 32831,15 Lt ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) teisingumo, kadangi Kultūros centre nepatvirtintas ilgalaikio materialiojo turto vienetų naudingo tarnavimo laikas, nevedami ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimo žiniaraščiai, ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto analitinės apskaitos kortelės, sukauptas ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimas (amortizacija) neapskaitytas apskaitos registre „Didžioji knyga“.

3.8. Panaudos pagrindu gautas ir perduotas ilgalaikis turtas įstaigoje turi būti apskaitytas nebalansinėse sąskaitose.

Kultūros centrai pagal panaudos sutartį yra perduotas žemės sklypas po Kultūros centro pastatais, esančiais adresu Vytauto Didžiojo a. 3, Pasvalys. Panaudos teisė įregistruota nekilnojamojo turto registre. Žemė neapskaityta Kultūros centro nebalansinėje sąskaitoje. Kultūros centras yra perdavęs ilgalaikio nekilnojamojo turto pagal panaudos sutartis kitiems subjektams, kuris taip pat neapskaitytas įstaigos nebalansinėje sąskaitoje.

Kultūros centras neapskaitė pagal panaudos sutartis gauto ir kitiems subjektams pagal panaudos sutartis perduoto turto.

²³ Žin., 2008, Nr. 55-2085, Nr. 147-5920; 2010, Nr. 1-44; 2011, Nr.15-701.

4. Dėl ataskaitų teisingumo

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio vertinimas

4.1. Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių²⁵ (toliau – Taisyklės) 2 punktu nustatyta, kad metinį ataskaitų rinkinį sudaro: įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti, ataskaita (forma Nr.1); žemesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2); finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita (forma Nr. 3); mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita (forma Nr.4); žemesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo aiškinamasis raštas. Taisyklių 10 punkte nurodyta, kas turi būti atskleista Aiškinamajame rašte.

Kultūros centras, teikdamas metinį biudžeto ataskaitų rinkinį, nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis, nes nepateikė Aiškinamojo rašto, kuriame turėjo būti apibendrinti pagrindiniai išlaidų sąmatų vykdymo (nevykdymo) rodikliai (pagal patvirtintas programas) ir paaiškinamos priežastys, atskleista kita svarbi finansinė informacija.

4.2. Biudžeto sandaros įstatymu²⁶ nustatyta, kad asignavimų valdytojas (įstaigos vadovas) privalo patvirtinti programų sąmatas pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius, neviršydamis šioms programoms patvirtintų asignavimų, tarp jų – išlaidoms, iš jų – darbo užmokesčiui ir turtui įsigyti sumų ir yra atsakingas už programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą, neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą.

Savivaldybės taryba Kultūros centro darbuotojų darbo užmokesčiui patvirtino 800,2 tūkst. Lt savivaldybės biudžeto asignavimų. Per 2011 metus darbuotojams priskaičiuota 809,2 tūkst. Lt darbo užmokesčio. Savivaldybės tarybos patvirtinti Savivaldybės biudžeto asignavimai viršyti 9,0 tūkst. Lt.

Kultūros centras, pažeisdamas Biudžeto sandaros įstatymą, viršijo Savivaldybės tarybos patvirtintus biudžeto asignavimus darbo užmokesčiui 9,0 tūkst. Lt.

4.3. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje²⁷ (toliau – Klasifikacija) nustatyta, kad straipsnyje „Ilgalaikio materialiojo turto

²⁴ Žin., Nr. 86-3438, Nr. 147-5920; 2010, Nr. 2-92; 2011, Nr.15-702.

²⁵ Žin., 2009, Nr.3-60; 2009, Nr.151-6813; 2010, Nr.54-2658; 2010, Nr.62-3084.

²⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-03 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 5 str. 3 p., 7 str. 1 d.

²⁷ LR finansų ministro 2003 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. 1K-184.Žin. 2003, Nr. 69-3135; 2010, Nr.36-1732

einamasis remontas“ apskaitomos ilgalaikio materialiojo turto remonto darbų ir techninės priežiūros išlaidos.

Kultūros centras A. Vaitaičio įmonei už stiprintuvų remontą sumokėjo 150 Lt; firmai „Muzika visiems“ už aparatūros remontą – 1336,18 Lt. Ilgalaikio turto remonto išlaidos parodytos Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2)(8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“) 33 eilutėje „Kitos paslaugos“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas – 2.2.1.1.1.30.).

Dėl to, kad apskaitant ilgalaikio materialiojo turto einamojo remonto išlaidas nebuvo vadovaujama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, programos 8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“ Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) 27 eilutė „Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.15.) kasinės išlaidos sumažintos 1,5 tūkst. Lt, o 33 eilutės „Kitos paslaugos“ kasinės išlaidos ta pačia suma padidintos.

4.4. Klasifikacijoje nustatyta, kad straipsnyje „Transporto išlaikymas“ apskaitomos transporto priemonių remonto, nuomos bei transporto priemonių išlaikymo išlaidos; transporto draudimo išlaidos.

Kultūros centras transporto priemonių draudimo išlaidas – 914,00 Lt; E. Malinausko įmonei už automašinos remontą – 200 Lt parodė Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) (8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“) 33 eilutėje „Kitos paslaugos“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas – 2.2.1.1.1.30.).

Dėl to, kad apskaitant transporto priemonių draudimo, remonto išlaidas nebuvo vadovaujama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, programos 8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“ Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) 19 eilutė „Transporto išlaikymas“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.6.) kasinės išlaidos sumažintos 1,1 tūkst. Lt, o 33 eilutės „Kitos paslaugos“ kasinės išlaidos ta pačia suma padidintos.

4.5. Klasifikacijoje nustatyta, kad straipsnyje „Ryšių paslaugos“ apskaitomos telefonų, interneto, kitų ryšių priemonių paslaugų išlaidos, taip pat pašto siuntimo, telefono aparato linijos įrengimo išlaidos.

Kultūros centras AB „Lietuvos paštas“ už pašto paslaugas sumokėjo 170 Lt, kuriuos Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) (8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“) parodė 33 eilutėje „Kitos paslaugos“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas – 2.2.1.1.1.30.).

Dėl to, kad apskaitant pašto išlaidas nebuvo vadovaujamosi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, programos 8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“ Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) 18 eilutė „Ryšių paslaugos“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.5.) kasinės išlaidos sumažintos 0,2 tūkst. Lt, o 33 eilutės „Kitos paslaugos“ kasinės išlaidos ta pačia suma padidintos.

4.6. Klasifikacijoje nustatyta, kad straipsnyje „Kvalifikacijos kėlimas“ apskaitomos kursų, seminarų kvalifikacijos kėlimo išlaidos.

Kultūros centras 778 Lt kvalifikacijos kėlimo išlaidų Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) (8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“) parodė 33 eilutėje „Kitos paslaugos“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas – 2.2.1.1.1.30.).

Dėl to, kad apskaitant kvalifikacijos kėlimo išlaidas nebuvo vadovaujamosi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, programos 8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“ Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) 28 eilutė „Kvalifikacijos kėlimas“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.16.) kasinės išlaidos sumažintos 0,8 tūkst. Lt, o 33 eilutės „Kitos paslaugos“ kasinės išlaidos ta pačia suma padidintos.

4.7. Klasifikacijoje nustatyta, kad straipsnyje „Darbdavių socialinė parama“ apskaitomos darbdavio mokamos ligos pašalpos, išeitinės išmokos, pašalpos esant sunkiai materialinei padėčiai, mirties ir kitais atvejais.

Kultūros centre išmokėta 1,6 tūkst. Lt išeitinė išmoka atleistam darbuotojui ir priskaičiuota 0,5 tūkst. Lt VSD įmokų. Šios išlaidos Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) (programa 8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“) parodytos 2.1.1. eilutėje „Darbo užmokestis“ ir 2.1.2. „Socialinio draudimo įmokos“.

Dėl to, kad apskaitant išeitines išmokas darbuotojams nebuvo vadovaujamosi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, programos 8.2.1.8. „Kitos kultūros ir meno įstaigos“ Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) 114 eilutė „Darbdavių socialinė parama pinigais“ (išlaidų ekonominės

klasifikacijos kodas 2.7.3.1.1.1) kasinės išlaidos sumažintos 2,1 tūkst. Lt, o 2 eilutės „Darbo užmokestis ir socialinis draudimas“ kasinės išlaidos ta pačia suma padidintos.

4.8. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo²⁸ 33 straipsnio nuostatomis, viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS) ataskaitų rinkiniai skelbiami jo interneto svetainėje, o jeigu jos neturi, - už atitinkamos VSS grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo VSS interneto svetainėje.

Kultūros centro Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai interneto svetainėje nepaskelbti, nesivadovaujama Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 33 straipsnio nuostatomis.

Finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas

4.9. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 19 straipsniu, metines ataskaitas viešojo sektoriaus subjektai sudaro pasibaigus finansiniams metams pagal finansinių metų paskutinės dienos duomenis. Apskaitos duomenys pagrindžiami turto ir įsipareigojimų inventorizacijos duomenimis.

Kultūros centras audito metu nepateikė 2011 metų turto ir įsipareigojimų inventorizacijos dokumentų. Kultūros centro apskaitos duomenimis 2011-12-31 įstaiga ruti 60,7 tūkst. Lt mokėtinų sumų, kurios nesuderintos teisės aktų nustatyta tvarka.

Kultūros centro apskaitos duomenimis įstaiga turi 11 nematerialiojo turto vienetų. Patikrinus nerasti 8 nematerialiojo turto vienetai: trys kadastrinių matavimų bylos (inv. Nr. 010009, 010010, 010011); trijų pastatų dokumentacijos (Inv. Nr. 010001, 010005, 010007); statinio teisinė registracija (inv. Nr. 01002); Dudoriaus klubo dokumentacija (inv. Nr. 01004).

Kultūros centre 2011 metų apskaitos duomenys nepagrįsti turto ir įsipareigojimų inventorizacijos duomenimis. Audito metu įstaigoje rasti ne visi nematerialiojo turto vienetai.

4.10. 6-asis VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“²⁹ nustato bendruosius finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto sudarymo ir privalomus turinio reikalavimus, kurie padėtų finansinių ataskaitų informacijos vartotojams suprasti viešojo sektoriaus subjekto finansines ataskaitas. Aiškinamąjį raštą sudaro šios dalys: ***bendroji dalis, apskaitos politika ir pastabos.***

²⁸ Žin., 2007, Nr. 77-3046; 2008, Nr. 137-5370; 2010, Nr. 67-3341.

²⁹ 2008 m. rugpjūčio 18 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-247 (Žin., 2008, Nr. 97-3756; 2009, Nr. 157-7107);

Kultūros centras pateikto aiškinamojo rašto *apskaitos politikos dalyje* nenurodė: taikomų reikšmingumo kriterijų; tyrimo ir plėtros išlaidų apskaitos principų; statybos ir ilgalaikių sutarčių apskaitos principų; kokia apskaitos politika taikoma kiekvienos grupės pajamoms pripažinti; paslaugų įvykdymo procento nustatymo būdo, jei paslaugos teikiamos ilgiau nei vieną ataskaitinį laikotarpį; sąnaudų grupavimo ir pripažinimo principų ir kt.

Aiškinamojo rašto *pastabų dalyje* nepateikta informacija:

11-ojo VSAFAS „Sąnaudos“³⁰ 19 punktu nustatyta, kad VSS, rengiančių žemesniojo lygio finansines ataskaitas, aiškinamajame rašte turi būti pateikta informacija, kiek darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos etatų sąrašė esantiems darbuotojams ir kiek – kitiems darbuotojams, t. y. dirbantiems pagal terminuotas, autorines ir panašias darbo sutartis, ir kiek tokių darbuotojų yra.

24 – ojo VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“³¹ 34 punkte nustatyta, kad žemesniojo lygio aiškinamajame rašte teikiama ši informacija: vidutinis per ataskaitinį laikotarpį ir praėjusį ataskaitinį laikotarpį darbuotojų skaičius; asmenų, kurie teikė paslaugas ir atliko darbus pagal kitas nei darbo sutartis, savo ekonomine prasme atitinkančias darbo santykių esmę, skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje; ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis pripažintų išmokų minėtiems asmenims, suma.

Kultūros centro 2011 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte atskleista ne visa pagal VSAFAS privaloma atskleisti informacija.

4.11. 6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“ 14 punktu nustatyta, kad Aiškinamojo rašto pastabas sudaro lentelės ir (arba) tekstinė informacija (pastabos), kuriomis paaiškinami reikšmingi finansinių ataskaitų straipsniai.

12- ojo VSAFAS 76.1. punktu ir 13 –ojo VSAFAS 64.1. punktu nustatyta, kad VSS aiškinamajame rašte privalo nurodyti turto, kuris yra visiškai nudėvėtas ir amortizuotas, tačiau vis dar naudojamas VSS veikloje, įsigijimo ar pasigaminimo savikainą.

Aiškinamojo rašto *pastabų dalyje* 3 ir 4 pastabose pateikti duomenys apie įstaigoje naudojamą nusidėvėjusį ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą ir 12 VSAFAS 1 priede bei 13 VSAFAS 1 priede pateikti duomenys neatitinka.

Tikslių neatitikimo sumų nustatyti negalime dėl šios ataskaitos 3.6 ir 3.7. punktuose išdėstytų dalykų.

³⁰ Žin. 2008, Nr. 20-743; 2008, Nr.147-5920; 2010, Nr.2-89.

4.12. Pagal Kultūros centro Finansinės būklės ataskaitos ir 12 VSAFAS 1 priedo bei 13 VSAFAS 1 priedo lentelių duomenis įstaigos nematerialiojo turto išsigijimo savikaina - 13160,00 Lt, likutinė vertė 149,13 Lt; ilgalaikio materialiojo turto išsigijimo savikaina – 3501747,00 Lt, likutinė vertė - 938,954,02 Lt.

Mes negalime pasisakyti apie Kultūros centro ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likučių teisingumą dėl to, kad įstaigoje nepatvirtinti šio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo normatyvai, nevedama ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto analitinė apskaita, nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimo žiniaraščiai, neparodyti sukaupto nusidėvėjimo (amortizacijos) duomenys apskaitos registre Didžioji knyga, 2011 metų apskaitos duomenys nepagrįsti turto ir išpareigojimų inventorizacijos duomenimis.

4.13. 22-ojo VSAFAS „Turto nuvertėjimas“³², 6 punkto nuostatomis, sudarydamas finansines ataskaitas VSS turi nustatyti, ar yra turto nuvertėjimo požymių.

Kultūros centre nebuvo atlikta metinė inventorizacija, todėl nebuvo įvertintas ir turto nuvertėjimas.

4.14. 3-ojo VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“ 5 punktu nustatyta, kad Veiklos rezultatų ataskaitoje pateikta informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatus, t.y. uždirbtas pajamas ir turėtas sąnaudas per ataskaitinį laikotarpį.

Kultūros centro Didžiosios knygos duomenimis per 2011 metus sukaupta sąnaudų – 1296405 Lt (8 klasės sąskaitų debetas). Veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ parodyta 1298952,78 Lt sąnaudų, t.y. 2547,78 Lt daugiau.

Kultūros centro Veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis sąnaudų parodyta 2547,78 Lt daugiau, negu jų apskaityta apskaitos registre „Didžioji knyga“.

4.15. 3-ojo VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“ 24 punktu nustatyta, kad Veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje „Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas“ rodoma suma, apskaičiuojama iš straipsnio „Pagrindinės veiklos pajamos“ sumos atimant straipsnio „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ sumą.

Kadangi Kultūros centro Veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ parodyta neteisinga sąnaudų suma (žr. 4.14.), neteisingas pagrindinės veiklos rezultatas parodytas Veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje „Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas“.

³¹ Žin., 2008, Nr. 143-5725; 2010, Nr.128-6549

Kultūros centro Finansinės būklės ataskaitos duomenys straipsniuose „Einamųjų metų perviršis ar deficitas“ ir „Sukauptas perviršis ar deficitas“ yra neteisingi.

Kultūros centro Grynojo turto pokyčių ataskaitos duomenys straipsniuose „Ataskaitinio laikotarpio grynasis perviršis ar deficitas“ yra neteisingi.

4.16. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo³³ 33 straipsnio nuostatomis, VSS ataskaitų rinkiniai skelbiami jo interneto svetainėje, o jeigu jos neturi, - už atitinkamos VSS grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo VSS interneto svetainėje. Vadovaujantis 23 –ojo VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“³⁴, 22 punkto nuostatomis, viešojo sektoriaus subjektas per 10 kalendorinių dienų nuo tarpinių finansinių ataskaitų pateikimo dienos savo interneto svetainėje paskelbia tarpinių ataskaitų rinkinius.

Kultūros centras 2010 metų ir 2011 metų tarpinių ataskaitų rinkinių savo interneto svetainėje teisės aktų nustatyta tvarka.

4.17. 1 –ajame VSAFAS įtvirtintas atsargumo principas, kuris reiškia, kad VSS pasirenka tokius apskaitos metodus, kuriais vadovaujantis turto, finansavimo sumų, išpareigojimų, grynojo turto, pajamų ir sąnaudų vertė negali būti nepagrįstai padidinta arba nepagrįstai sumažinta, rengiant finansinių ataskaitų rinkinį, turi būti pagrindžiami visi subjektyvūs vertinimo kriterijai, pavyzdžiui, skolos, kurių nesitikima atgauti, įvairūs atidėjiniai, sukauptos lėšos. Finansinių ataskaitų rengėjai turi užtikrinti, kad finansinių ataskaitų informacija būtų patikima, t. y. turtas, finansavimo sumos, išpareigojimai, grynasis turtas, pajamos ir sąnaudos nėra nurodyti nepagrįstai padidinta arba sumažinta verte.

1 -ojo VSAFAS 29 punktu nustatyta, kad, *jei VSS tvarko apskaitą nesilaikydamos nors vieno VSAFAS ar jo reikalavimo, tuomet negalima tvirtinti, kad finansinių ataskaitų rinkinys parengtas pagal VSAFAS.*

Apibendrinus aukščiau išdėstytas pastabas dėl nepilnai atskleistos informacijos aiškinamajame rašte, dėl neteisingos ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaitos; turto nuvertėjimo nevertinimo ir neatliktos kasmetinės inventorizacijos; ataskaitų rinkinių nepaskelbimo interneto svetainėje ir kt. teigiame, kad Kultūros centro finansinių ataskaitų rinkinys parengtas nesivadovaujant VSAFAS.

³² Žin., 2008, Nr. 78-3083.

³³ Žin., 2007, Nr. 77-3046; 2008, Nr. 137-5370; 2010, Nr. 67-3341.

5. Dėl veiklos efektyvumo

Kultūros centro organizacinę struktūrą sudaro Pasvalio kultūros centras ir 22 teritoriniai skyriai. Kultūros centrai patvirtintas maksimalus etatų skaičius – 69,5. Kultūros centro direktorius patvirtino pareigybių sąrašą, kuriame numatyta Kultūros centrui - 28,5 etato, teritoriniams skyriams – 41 etatas.

Duomenys apie Kultūros centre patvirtintus etatus 2011 metais

Pareigybės pavadinimas	Etatų skaičius	Pareigybės pavadinimas	Etatų skaičius
Direktorius	1	Kultūrinių renginių organizatorius Pajiešmeniuose	0,5
Direktoriaus pavaduotojas	1	Kino mechanikas	0,6
Etninės kultūros specialistas	1	Garso ir šviesos technikas	1
Choreografas	1	Scenos ir renginių technikas	1
Koordinatorius darbui su kaimo skyriais	1	Dailininkas	0,25
Kaimo kapelos vadovas	1	Buhalteris	1
Pučiamųjų orkestro vadovas	1	Personalo inspektorius	1
Koordinatorius darbui su jaunimu	1	Ūkinės veiklos vadovas	1
Vaikų dramos būrelių vadovas	1	Santechnikas	0,5
Teatrų režisierius	1	Vairuotojas	1
Mišraus choro vadovas	1	Elektrikas	0,25
Tremtinių choro vadovas	1	Stalius	0,75
Režisierius	0,5	Kasininkas-apskaitininkas	0,65
Koncertmeisteris	1	Budėtojas	2
Pučiamųjų orkestro vadovas Pajiešmeniuose	0,5	Valytojas	3
Iš viso:			28,5

Duomenys apie Kultūros centro skyriuose užimtus etatus 2011 metais

Eil. Nr.	Skyriaus pavadinimas	Etatų skaičius skyriuje	Iš jų:		
			Kultūros namų administratorius	Meno vadovas	Kiti
1.	Daujėnų	1	1		
2.	Diliauskų	3,75	1	1	1 režisierius, 0,75 choreografas
3.	Girsūdų	1,5	1	0,5	
4.	Gulbinėnų	0,5	0,5		
5.	Jurgėnų	0,5	0,5		
6.	Joniškėlio	3	1	0,5	1 režisierius, 0,5 koncertmeisteris
7.	Kriklinių	2	1	1	
8.	Krinčino	1,5	1	0,5	
9.	Mikoliškio	3	1	1	1 renginių organizatorius
10.	Meškalaukio	0,5	0,5		
11.	Nairių	1	1		
12.	Namišių	1	1		

³⁴ Žin., 2008, Nr. 70-2685; 2011, Nr.15-699.

13.	Norgėlų	1,5	1	0,5	
14.	Pumpėnų	2	1	1	
15.	Raubonių	2	1	1	
16.	Rinkūnų	1	1		
17.	Saločių	2	1	1	
18.	Švobiškio	1	1		
19.	Ustukių	2	1		1 choreografas
20.	Valakėlių	3	1	1	1 vokal. muzikos vadovas
21.	Vaškų	3,37	0,87	1	0,5 dramos studijos vadovas, 0,5 vokal. muzikos vadovas, 0,5 folkloro ansamblio vadovas
22.	Žilpamūšio	2	1	1	
Iš viso		39,12	20,37	11	7,75

Audito metu buvo pateiktas klausimynas Kultūros centro skyriams apie jų veiklos apimtį ir nuveiktus darbus 2011 metais. Išanalizavus pateiktus duomenis kyla abejonių dėl kai kurių etatų tikslingumo ir pagrįstumo. Administratoriams, meno vadovams ir kitiems kultūros darbuotojams nustatytas darbo užmokesčio koeficientas nuo 7,1 iki 9,0, išskyrus Joniškėlio kultūros namų administratorių ir Mikoliškio meno vadovą, kurių tarnybinės algos koeficientai 11,8 ir 12,5.

Kultūros centrui 2011 metais skirta 1271,1 tūkst. Lt Savivaldybės biudžeto asignavimų, iš jų 800,2 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui. 2012 metams – 1053,7 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 661,2 tūkst. Lt darbo užmokesčiui. Asignavimai 2012 metams sumažinti apie 17 procentų.

Esanti vidaus administracinė ir organizacinė struktūra neleidžia tinkamai įgyvendinti Kultūros centrui keliamų tikslų ir uždavinių. Mes manome, kad būtina peržiūrėti Kultūros centro darbuotojų pareigybes, įvertinti jų pagrįstumą, tikslingumą, tobulinti valdymo metodus ir organizacinę vidaus struktūrą. Ieškoti efektyvesnių būdų tenkinti rajono gyventojų kultūrinius ir meninius poreikius, skatinti jaunimo iniciatyvas bei naujų šiuolaikiškų meno veiklos formų vystymą.

6. Dėl vidaus kontrolės sistemos

Lietuvos Respublikos Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas³⁵ nustato pagrindinius vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, viešajame juridiniame asmenyje, kuris valdo, naudoja valstybės ir savivaldybės turtą ir juo disponuoja pagrindus, tikslus bei viešojo juridinio asmens vadovo kompetenciją siekiant, kad veiktų vidaus kontrolė. Viešojo juridinio asmens vadovas privalo nustatyti vidaus kontrolės procedūras, sukurti ir prižiūrėti finansų kontrolės veikimą viešajame juridiniame asmenyje bei patvirtinti viešojo juridinio asmens finansų kontrolės taisykles.

Kultūros centre nesukurta patikima vidaus kontrolės sistema, nepatvirtintos Finansų kontrolės taisyklės. Vidaus kontrolės sistema vertinama kaip silpna.

³⁵ Žin., 2002, Nr. 123-5540 ; 2010, Nr.41-1932.

Atkreipiame dėmesį, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo³⁶ 5 straipsnio 1 dalies 7 punktu ir 7 straipsniu, biudžeto asignavimų valdytojai privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, buhalterinės apskaitos organizavimą, ataskaitų rinkinių pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir kitų teisės aktų reikalavimus rengimą ir pateikimą.

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių³⁷ 4 punktu, už biudžetinės įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimą atsako biudžetinės įstaigos vadovas, o vadovaujantis taisyklių 20 punktu, vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

REKOMENDACIJOS

1. Suformuoti žemę po Kultūros centro patikėjimo teise valdomais pastatais, sudaryti sutartis, ją įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir apskaityti (Pastebėjimų 1.1. p.).
2. Įregistruoti Nekilnojamojo turto registre patikėjimo teise valdomą turtą (Pastebėjimų 1.2. p.).
3. Kreiptis į Savivaldybės tarybą dėl teikiamų paslaugų įkainių nustatymo (Pastebėjimų 1.3.p.).
4. Įgyvendinti Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus. Vykdant pirkimus vadovautis teisės aktais ir užtikrinti pirkimų skaidrumą (Pastebėjimų 1.4. p.).
5. Darbo sutartis, Darbo sutarčių registrą, darbuotojų darbo laiko apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka (Pastebėjimų 2.1., 2.2.1. - 2.3.3. p.).
6. Už darbą poilsio ir švenčių dienomis, dirbant viršvalandžius darbuotojams apmokėti Darbo kodekso nustatyta tvarka (Pastebėjimų 2.2.1., 2.2.2. p.).
7. Darbuotojų darbą nukrypstant nuo nustatyto darbo laiko, transporto išvykimą už rajono ribų įforminti vidaus tvarkomaisiais dokumentais (Pastebėjimų 2.2. p.).
8. Skiriant priedus ir priemokas darbuotojams vadovautis teisės aktais (Pastebėjimų 2.3. p.).

³⁶ Žin., 1990, Nr. 24-596; 2010, Nr. 153-7781.

³⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“.

9. Darbuotojams tarnybinį atlyginimą skaičiuoti tiksliai, jo neapvalinant (Pastebėjimų 2.4. p.).
10. Užtikrinti finansinę drausmę, sugriežtinti darbo užmokesčio išmokėjimo kontrolę (Pastebėjimų 2.2. p.).
11. Buhalterinę apskaitą organizuoti taip, kad visi ūkiniai įvykiai ir ūkinės operacijos būtų tinkamai įformintos, pagrįstos apskaitos dokumentais ir įtrauktos į apskaitą, kad buhalteriniai įrašai atitiktų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų turinį, užtikrintų apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumą, lėšų naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis (Pastebėjimų 3.1 – 3.8. p.).
12. Patvirtinti asmenų, turinčių teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, sąrašą ir jų parašų pavyzdžius (Pastebėjimų 3.1.p.)
13. Papildyti ir patikslinti apskaitos politiką (Pastebėjimų 3.2. p.)
14. Patikslinti įstaigos apskaitos registrų sąrašą ir užtikrinti, kad analitinė apskaita ir apskaitos registrai būtų tvarkomi teisės aktų nustatyta tvarka.(Pastebėjimų 3.3.;3.5.; p.)
15. Nustatyti apskaitos dokumentų ir apskaitos registrų saugojimo iki finansinių ataskaitų patvirtinimo ir patvirtinus finansines ataskaitas tvarką (Pastebėjimų 3.4. p.)
16. Patvirtinti ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus (Pastebėjimų 3.6.; 3.7. p.).
17. Sutvarkyti ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto analitinę apskaitą, perskaičiuoti nusidėvėjimą (amortizaciją) (Pastebėjimų 3.6. ; 3.7.p.)
18. Apskaičiuoti pagal panaudos sutartis gautą ir perduotą turtą (Pastebėjimų 3.8. p.).
19. Tvarkant apskaitą ir sudarant finansinių ataskaitų rinkinius vadovaujantis VSAFAS. (Pastebėjimų 3.3 ; 3.6.;3.7.; 4.10.-4.17. p.).
20. Užtikrinti, kad išlaidos būtų daromos tik skirtų Savivaldybės biudžeto asignavimų ribose (Pastebėjimų 4.2. p.).
21. Biudžeto vykdymo ataskaitas pateikti vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis (Pastebėjimų 4.1. p.).
22. Užtikrinti, kad Savivaldybės biudžeto asignavimai būtų planuojami ir naudojami racionaliai, taupiai ir efektyviai, o patirtos išlaidos būtų apskaitomos ir biudžeto ataskaitų rinkiniuose parodomos pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją (Pastebėjimų 4.3. -4.7 p.).

23. Kasmet teisės aktų nustatyta tvarka atlikti turto ir įsipareigojimų inventorizaciją (Pastebėjimų 4.9. p).

24. Ataskaitų rinkinius paskelbti teisės aktų nustatyta tvarka (Pastebėjimų 4.8., 4. 16. p.).

25. Peržiūrėti Kultūros centro darbuotojų pareigybes, įvertinti jų pagrįstumą, tikslingumą, tobulinti valdymo metodus ir organizacinę vidaus struktūrą. Ieškoti efektyvesnių būdų tenkinti rajono gyventojų kultūrinius ir meninius poreikius, skatinti jaunimo iniciatyvas bei naujų šiuolaikiškų meno veiklos formų vystymą (pastebėjimų 5 p.).

26. Sukurti patikimą vidaus kontrolės sistemą ir užtikrinti jos patikimą funkcionavimą. Parengti ir patvirtinti finansų kontrolės taisykles (Pastebėjimų 6. p.).

KITI PASTEBĖJIMAI

Informacija apie audito metu nustatytas klaidas, pažeidimus ir neatitikimus kartu su rekomendacijomis juos pašalinti Kultūros centrai pateikta Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2011 m. gruodžio 14 d. raštu Nr. SS- 64 „Dėl audito metu nustatytų klaidų ir neatitikimų“. Pastebėjimai, rekomendacijos buvo teikiami ir žodžiu.

Apie rekomendacijų įgyvendinimą Kultūros centras Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą informavo 2012 m. sausio 13 d. raštu Nr. R1-1 „Dėl audito metu nustatytų klaidų ir neatitikimų“. Audito metu buvo įgyvendinta dalis rekomendacijų.

Dėkojame Kultūros centro darbuotojams už bendradarbiavimą bei pagalbą atliekant 2011 metų metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditą.

Neįgyvendintos rekomendacijos pateiktos rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. 1 priedą).

Prašome raštu pateikti informaciją Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai apie įgyvendintas rekomendacijas ir jų įgyvendinimą įrodančių dokumentų kopijas kas ketvirtį, iki ateinančio ketvirčio pirmo mėnesio 10 d.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė

Audito ataskaita surašyta dviem egzemplioriais: vienas – Pasvalio kultūros centrai, kitas – Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai.

**Pasvalio rajono savivaldybės
 kontrolės ir audito tarnybos
 Pasvalio kultūros centro
 Finansinio audito ataskaitos
 2012 m. balandžio 2 d. Nr. A- 4
 priedas**

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Suformuoti žemę po Kultūros centro patikėjimo teise valdomais pastatais, sudaryti sutartis, ją įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir apskaityti (Pastebėjimų 1.1. p.).	Direktorius	Sudaryti panaudos sutartis, įregistruoti nekilnoj.turto registre.	2013 m. II ketv.
		Finansinikas	Apskaityti	
2.	Įregistruoti Nekilnojamojo turto registre patikėjimo teise valdomą turtą (Pastebėjimų 1.2. p.).	Direktorius	Pateikti dokumentus NT registru	2012 m. IV ketv.
3.	Kreiptis į Savivaldybės tarybą dėl teikiamų paslaugų įkainių nustatymo (Pastebėjimų 1.3.p.).	Direktorius	Parengti paskaičiavimus ir pateikti Tarybai	2012 m. II ketv.
4.	Įgyvendinti Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus. Vykdamas pirkimus vadovautis teisės aktais ir užtikrinti pirkimų skaidrumą (Pastebėjimų 1.4. p.).	Direktorius	Paskelbti pirkimų planus 2012 metams; Paskelbti pirkimų taisyklės	2012 m. II ketv.
5.	Darbo sutartis, Darbo sutarčių registrą, darbuotojų darbo laiko apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka (Pastebėjimų 2.1., 2.2.1. - 2.3.3. p.).	Direktorius	Pakeisikite atsakingas darbuotojas. Peržiūrėti ir patikslintivisas DS ir DSR	2012m. II ketv.
6.	Už darbą poilsio ir švenčių dienomis, dirbant viršvalandžius darbuotojams apmokėti Darbo kodekso nustatyta tvarka (Pastebėjimų 2.2.1., 2.2.2. p.).	Direktorius	Peržiūrėti darbo ir poilsio laiko režimą; esant būtinumui dirbti poilsio ar	2012 m. II ketv.

			švenčių dieną, apmokėti kaip nustatyta DK	
7.	Darbuotojų darbą nukrypstant nuo nustatyto darbo laiko, transporto išvykimą už rajono ribų įforminti vidaus tvarkomaisiais dokumentais (Pastebėjimų 2.2. p.).	Personalo specialistas	Nuo 2011 m. lapkričio mėn. įforminama įsakymais	Įgyvendinta
8.	Skiriant priedus ir priemokas darbuotojams vadovautis teisės aktais (Pastebėjimų 2.3. p.).	Direktorius	Priedai skiriami kalendoriniams metams Papildomi parbai bus žymimi darbo laiko apskaitos žiniaraštyje.	2012 m. I ketv.
9.	Darbuotojams tarnybinių atlyginimą skaičiuoti tiksliai, jo neapvalinant (Pastebėjimų 2.4. p.).	Finansininkas		Įvykdyta 2012 m. I ketv.
10.	Užtikrinti finansinę drausmę, sugriežtinti darbo užmokesčio išmokėjimo kontrolę (Pastebėjimų 2.2. p.).	Direktorius	Darbo užmokestis nuo 2011 m. lapkričio mėn. mokamas kaip nustatyta darbo sutartyse	Įvykdyta
11.	Buhalterinę apskaitą organizuoti taip, kad visi ūkiniai įvykiai ir ūkinės operacijos būtų tinkamai įformintos, pagrįstos apskaitos dokumentais ir įtrauktos į apskaitą, kad buhalteriniai įrašai atitiktų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų turinį, užtikrintų apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumą, lėšų naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis (Pastebėjimų 3.1 – 3.8. p.).	Direktorius	Nuo 2012 m. balandžio 2 d. priimtas į darbą kitas finansininkas. Naujas finansininkas supažindintas su apskaitos trūkumais ir įpareigotas juos ištaisyti. Bus vykdoma pastovi kontrolė	Nuolat
12.	Patvirtinti asmenų, turinčių teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, sąrašą ir jų parašų pavyzdžius (Pastebėjimų 3.1.p.)	Direktorius	Darbuotojų, turinčių teisę surašyti ir pasirašyti dokumentus sąrašas patvirtintas 2012 m. I ketv. Pasikeitus	Įvykdyta

			darbuotojams sąrašas bus patikslintas	2012 m. II ketv.
13.	Papildyti ir patikslinti apskaitos politiką (Pastebėjimų 3.2. p.).	Finansininas	Patikslinti apskaitos politiką	2012 m. II ketv.
14.	Patikslinti įstaigos apskaitos registrų sąrašą ir užtikrinti, kad analitinė apskaita ir apskaitos registrai būtų tvarkomi teisės aktų nustatyta tvarka.(Pastebėjimų 3.3.;3.5.; p.).	Finansininkas	Patikslinti apskaitos registrų sąrašą	2012 m. II ketv.
15.	Nustatyti apskaitos dokumentų ir apskaitos registrų saugojimo iki finansinių ataskaitų patvirtinimo ir patvirtinus finansines ataskaitas tvarką (Pastebėjimų 3.4. p.).	Direktorius	Patvirtinta 2011 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V1-20	Igyvendinta
16.	Patvirtinti ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus (Pastebėjimų 3.6.; 3.7. p.).	Finansininkas	Parengti įstaigos ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus ir pateikti direktoriui patvirtinti	2012 m. II ketv.
17.	Sutvarkyti ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto analitinę apskaitą, perskaičiuoti nusidėvėjimą (amortizaciją) (Pastebėjimų 3.6. ; 3.7.p.)	Finansinikas	Sutvarkyti apskaitą	2012 m. II ketv.
18.	Apskaičiuoti pagal panaudos sutartis gautą ir perduotą turtą (Pastebėjimų 3.8. p.).	Finansininkas	Apskaičiuota 2012 m. I ketv.	Igyvendinta
19.	Tvarkant apskaitą ir sudarant finansinių ataskaitų rinkinius vadovaujantis VSAFAS. (Pastebėjimų 3.3 ; 3.6.;3.7.; 4.10.-4.17. p.).	Finansininkas	Vadovautis VSAFAS	Nuolat
20.	Užtikrinti, kad išlaidos būtų daromos tik skirtų Savivaldybės biudžeto asignavimų ribose (Pastebėjimų 4.2. p.).	Finansininkas	Pastoviai informuoti direktorių apie asignavimų panaudojimą ir turimus likučius	Nuolat
21.	Biudžeto vykdymo ataskaitas pateikti vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo	Finansininkui	Rengti ir teikti auškinamąjį raštą kaip teikalauja teisės	Nuolat

	ataskaitų sudarymo taisyklėmis (Pastebėjimų 4.1. p.).		aktai	
22.	Užtikrinti, kad Savivaldybės biudžeto asignavimai būtų planuojami ir naudojami racionaliai, taupiai ir efektyviai, o patirtos išlaidos būtų apskaitomos ir biudžeto ataskaitų rinkiniuose parodomos pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją (Pastebėjimų 4.3. -4.7 p.).	Finansininkas	Padarytas išlaidas apskaityti pagal nustatytą išlaidų klasifikaciją; Esant būtinumui patikslinti sąmatas	Nuolat.
23.	Kasmet teisės aktų nustatyta tvarka atlikti turto ir įsipareigojimų inventorizaciją (Pastebėjimų 4.9. p.).	Direktorius	Sudaryti inventorizacijos komisiją, ir kontroliuoti, kad ji tinkamai atliktų inventorizaciją	2012 m. IV ketv.
		Finansininkui	Supažindinti komisiją su VSAFAS reikalavimais atliekant inventorizaciją	
24.	Ataskaitų rinkinius paskelbti teisės aktų nustatyta tvarka (Pastebėjimų 4.8., 4.16. p.).	Direktorius	Paskelbti	2012 m. II ketv.
25.	Peržiūrėti Kultūros centro darbuotojų pareigybes, įvertinti jų pagrįstumą, tikslingumą ir būtinumą, tobulinti valdymo metodus ir organizacinę vidaus struktūrą. Ieškoti efektyvesnių būdų tenkinti rajono gyventojų kultūrinius ir meninius poreikius, skatinti jaunimo iniciatyvas bei naujų šiuolaikiškų meno veiklos formų vystymą (pastebėj. 5 p.).	Direktorius	Peržiūrėti ir patikslinti Vidaus administracinę struktūrą	2012 m. II ketv.
26.	Sukurti patikimą vidaus kontrolės sistemą ir užtikrinti jos patikimą funkcionavimą. Parengti ir patvirtinti finansų kontrolės taisykles (Pastebėjimų 6. p.).	Direktorius Finansininkas	Numatyti vidaus kontrolės procedūras visose apskaitos srityse. Parengti ir patvirtinti Finansų kontrolės taisykles.	2012 m. II ketv.

